

İŞ EKİPMANLARININ KULLANIMINDA SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, işyerinde iş ekipmanlarının kullanımı ile ilgili sağlık ve güvenlik yönünden uyulması gerekli asgari şartları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına giren tüm işyerlerini kapsar.

(2) **(Ek:RG-18/2/2022-31754)** Bu Yönetmelik;

a) Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması (ADR), Tehlikeli Eşyanın Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik (RID), Deniz Yoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Sözleşme (IMDG) ve usulüne göre yürürlüğe konulan benzer sözleşmeler kapsamında bulunan taşınabilir gaz tüpleri, manifoldlu tüp demetleri ve LPG tüplerine,

b) 8/8/2020 tarihli ve 31207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tesislerin ve Nükleer Maddelerin Emniyetine İlişkin Yönetmelik kapsamındaki nükleer tesislerde bulunan iş ekipmanlarına, uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (Değişik:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu Yönetmelik; 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 ve 31 inci maddeleri ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 86 ve 90 ıncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 3/A – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu Yönetmelik, iş ekipmanlarının işyerlerinde çalışanlar tarafından kullanımında asgari güvenlik ve sağlık şartlarına ilişkin 16/9/2009 tarihli ve 2009/104/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konye Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (Değişik:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Akredite muayene kuruluşu: Türk Akreditasyon Kurumundan (TÜRKAK) TS EN ISO/IEC 17020’ye göre akredite olmuş kuruluşu,

b) Azami basınç: Basıncılı kap ve tesisatın üreticisinin belirlediği ve ekipmanın etiketinde yer verdiği en yüksek çalışma basınç değerini,

c) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

ç) Bakım: İş ekipmanında ve bileşenlerinde yapılan her türlü revizyon, tamir, değişim, ayar, arıza giderme, temizlik ve kalibrasyon işlemlerinden herhangi birisinin veya birkaçının birlikte uygulandığı işlemi,

d) EKİPNET: Bu Yönetmelik kapsamında yer alan kişi, iş ve işlemlerin elektronik ortamda kayıt ve bildirim ile veri doğrulaması amacıyla kullanılan ve e-Devlet kapısı üzerinden çalışan programı,

e) Gözle muayene: İş ekipmanının herhangi bir alet veya cihaz kullanılmadan basit yöntemlerle gözle görülebilir kusurlarının belirlenmesini,

f) İş ekipmanı: İşin yapılmasında kullanılan herhangi bir makine, alet, cihaz, teçhizat, tesis ve tesisatı,

g) İş ekipmanının kullanımı: İş ekipmanının çalıştırılması, durdurulması, kullanılması, taşınması, tamiri, tadili, bakımı, devreye alınması, hizmete sunulması ve temizlenmesi gibi iş ekipmanı ile ilgili her türlü faaliyeti,

ğ) İşletme basıncı: Azami basınç değerinden daha düşük olmak kaydıyla işletme tarafından ekipmanın kullanıldığı maksimum basınç değerini,

- h) İşletme kapasitesi: Kaldırma kapasitesi değerinden daha düşük olmak kaydıyla işletme tarafından ekipmanın kullanıldığı maksimum yük değerini,
- i) Kaldırma kapasitesi: Kaldırma ve iletme ekipmanının üreticisinin belirlediği ve ekipmanın etiketinde yer verdiği en yüksek çalışma yükü değerini,
- ii) Maruz kişi: Tamamen veya kısmen tehlikeli bölgede bulunan kişiyi,
- j) Muayene: İş ekipmanlarının bir veya birden çok özelliğinin ölçüm, inceleme ve/veya deneme yöntemiyle bu Yönetmeliğin, ürünün ilgili standardının ve/veya imalatçının belirlediği ve/veya risk değerlendirmesi sonucu belirlenmiş teknik kriterlere göre durumunun kontrol edildiği faaliyetleri,
- k) Operatör: İş ekipmanını kullanma konusunda yetkin olan çalışan veya çalışanları,
- l) Özel risk taşıyan iş ekipmanı: Tehlikelerin teknik önlemlerle tam olarak kontrol altına alınamadığı iş ekipmanını,
- m) Periyodik kontrol: İş ekipmanlarının, bu Yönetmelikte öngörülen aralıklarda ve belirtilen yöntemlere uygun olarak yetkili kişilerce yapılan muayene ve/veya test faaliyetlerini,
- n) Periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişi: Bu Yönetmelikte belirtilen iş ekipmanlarının teknik özelliklerinin gerektirdiği ve EK-III'te yer alan istisnalar saklı kalmak kaydıyla EKİPNET'e kayıtlı ilgili branşlardan mühendis, teknik öğretmen, tekniker ve yüksek teknikerleri,
- o) Tehlikeli bölge: İş ekipmanının bünyesinde veya çevresinde yer alan ve kişiler için sağlık ve güvenlik yönünden risklerin bulunduğu bölgeyi,
- ö) Test: İş ekipmanlarının yapısal bütünlüğünün, sağlamlığının ve güvenliğinin doğrulanması amacıyla bu Yönetmeliğin, ürünün ilgili standardının ve/veya imalatçının belirlediği teknik kriterlere göre uygulanan deney ve yöntemleri,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM İşverenlerin Yükümlülükleri

Genel yükümlülükler

MADDE 5 – (1) İşveren, işyerinde kullanılacak iş ekipmanının yapılacak işe uygun olması ve bu ekipmanın çalışanlara sağlık ve güvenlik yönünden zarar vermemesi için gerekli tüm tedbirleri alır.

(2) İşveren:

a) İş ekipmanını seçerken işyerindeki özel çalışma şartlarını, sağlık ve güvenlik yönünden tehlikeleri göz önünde bulundurarak, bu ekipmanın kullanımının ek bir tehlike oluşturmamasına dikkat eder.

b) İş ekipmanının, çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden tamamen tehlikesiz olmasını sağlayamıyorsa, kabul edilebilir risk seviyesine indirecek uygun önlemleri alır.

(3) **(Ek:RG-18/2/2022-31754)** İş ekipmanının geçici süreyle kullanılacak olması, kiralanması veya benzeri durumlar işverenin genel yükümlülüklerini etkilemez.

İş ekipmanı ile ilgili kurallar

MADDE 6 – (1) İşyerlerinde kullanılan iş ekipmanları ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulur:

a) 5 inci madde hükmü saklı kalmak kaydıyla, işveren; iş ekipmanının bu Yönetmeliğin EK-I'inde belirlenen asgari gereklere uygun olmasını sağlar.

b) İşveren, iş ekipmanının kullanımı süresince, **(Değişik ibare:RG-18/2/2022-31754)** gerekli bakımını ve periyodik kontrollerini yaptırarak bu maddenin (a) bendinde belirtilen hususlara uygun durumda olması için gerekli önlemleri alır.

(2) İşveren, işyerinde kullanılan iş ekipmanının, EK-II'de belirtilen hususlara uygun güvenlik düzeyinde olmasını sağlar.

Önemli bakım ve onarım

MADDE 6/A – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) İş ekipmanında gerçekleştirilen aşağıdaki iş ve işlemler önemli bakım ve onarım kapsamında değerlendirilir:

a) Kaldırma iletme ekipmanlarında ve iş makinalarında konstrüksiyon, yük kolu ve benzeri kısımlarda, basınçlı ekipmanlarda ise gövde, kapak ve benzeri kısımlarda; kaynak, kesme, taşlama ve benzeri onarım işlemleri ile halat, zincir ve benzeri askı tertibatı dışında değişim faaliyetleri.

b) Elektrik iç tesisleri ve kuvvetli akım tesislerinde bina bölümlerinde yapılacak ana kolon ve/veya kolon kesitinin değişmesi ve benzeri tesis değişiklikleri ya da esasa ilişkin değişiklikler veya her halükarda %20 güç değişikliği yapılması.

c) Diğer tüm tesisatlarda her türlü proje değişikliği gerektiren tadilatlar.

ç) İş ekipmanının ilgili standartlarında belirtilen önemli bakım ve onarımlar.

(2) İş ekipmanına önemli bakım ve onarım yapılması durumunda bu Yönetmelikte belirtilen asgari ilave tedbirler işveren tarafından alınır.

İş ekipmanının periyodik kontrolü

MADDE 7 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-18/2/2022-31754)

(1) İşyerinde kullanılan iş ekipmanının periyodik kontrolü ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulur:

a) İş ekipmanının güvenliğinin kurulma ve montaj şartlarına bağlı olduğu durumlarda, ekipmanın kurulmasından sonra ve ilk defa kullanılmadan önce, önemli bakım ve onarımlardan sonra ve her yer değişikliğinde ekipmanın, periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından periyodik kontrolü yapılır. İskeleler, sütunlu çalışma platformları veya kule krenler gibi ilk kurulumdan sonra yükseltilebilen veya değişikliğe uğratılabilen iş ekipmanları, yükseltilmesi veya değişikliğe uğratılması sonrasında iş ekipmanının yapılan değişiklikleri içerecek şekilde periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından periyodik kontrolü yapılır.

b) İşverence, arızaya sebep olabilecek etkilere maruz kalarak tehlike yaratabilecek iş ekipmanının;

1) Periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerce periyodik kontrollerinin yapılması,

2) Çalışma şeklinde değişiklikler, kazalar, doğal olaylar veya ekipmanın uzun süre kullanılmaması gibi iş ekipmanındaki güvenliğin bozulmasına neden olabilecek durumlardan sonra, arızanın zamanında belirlenip giderilmesi ve sağlık ve güvenlik koşullarının korunması için periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerce gerekli periyodik kontrollerin yapılması,

sağlanır.

c) İşverence, periyodik kontrol sonuçları ıslak imzalı şekilde kayıt altına alınır ve yetkililer her istediğinde gösterilmek üzere uygun şekilde saklanır. 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış ve elektronik ortamda saklanan kayıtlar da geçerlidir.

(2) Kurulum ve montaj şartlarına tabi olmayan seyyar iş ekipmanları işletme dışında kullanıldığında, yapılan son periyodik kontrol ile ilgili rapor da ekipmanla birlikte bulundurulur.

(3) Asgari olarak EK-III'te bulunan tablolarda yer alan ekipman veya ekipman grupları periyodik kontrole tabidir. Periyodik kontrollerin gerçekleştirilmesine ilişkin şartlar ile periyodik kontrol sonucunda düzenlenecek belgelerle ilgili usul ve esaslar EK-III'te belirtilmiştir. Ekipman grubunun kapsadığı ve ilgili tabloda standart karşılığı olmayan ekipmanların periyodik kontrolleri EK-III madde 1.1 ve 1.4'te yer alan hiyerarşiye göre yapılır.

(4) İşveren; periyodik kontrolü yapmaya yetkili kişiler tarafından belirtilen, iş ekipmanının periyodik kontrolleri ile ilgili ön hazırlıkları yapar veya yaptırır. Periyodik kontrol yapmaya yetkili kişi tarafından talep edilmesi halinde, ekipmanın yetkili servisinin periyodik kontrol faaliyetlerine nezaret etmesini sağlar.

(5) Periyodik kontrol raporlarında periyodik kontrolü gerçekleştiren kişiye ait EKİPNET kayıt numarasının bulunması gerekir.

Patlayıcı ortamda kullanılan iş ekipmanları

MADDE 7/A – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) 30/6/2016 tarihli ve 29758 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler ile İlgili Yönetmelik (2014/34/AB) kapsamında yer alan iş ekipmanlarının periyodik kontrolü; muayene ve testlere ilave olarak anılan Yönetmeliğe uygunluğunun kontrolünü de kapsar.

(2) Patlayıcı ortamda kullanılan iş ekipmanlarının uygunluk kontrolü, iş ekipmanının ilk kurulumu da dâhil olmak üzere ekipmanın türüne göre belirlenen aralıklarla yapılır. Patlayıcı ortamda kullanılan iş ekipmanlarının uygunluk kontrolü esnasında, uygunluk belgesi kapsamındaki özelliklerin devam etme durumuna ilişkin TS EN 60079 ve TS EN ISO 80079 standart serilerine göre hareket edilir.

Özel risk taşıyan iş ekipmanı

MADDE 8 – (1) Çalışanların sağlık ve güvenliği yönünden, özel risk taşıyan iş ekipmanlarının kullanılmasında aşağıdaki önlemler alınır.

a) İş ekipmanı, sadece o ekipmanı kullanmak üzere görevlendirilen kişilerce kullanılır.

b) Bu ekipmanların tamiri, tadili, kontrolü, bakımı ve hizmete alınması bu işleri yapmakla özel olarak görevlendirilen kişilerce yapılır.

İş sağlığı ve ergonomi

MADDE 9 – (1) Asgari sağlık ve güvenlik gereklerinin uygulanmasında, çalışanların iş ekipmanı kullanımı sırasındaki duruş pozisyonları ve çalışma şekilleri ile ergonomi prensipleri işverence tam olarak dikkate alınır.

Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 10 – (1) İşveren, iş ekipmanları ve bunların kullanımına ilişkin olarak çalışanların bilgilendirilmesinde aşağıda belirtilen hususlara uymakla yükümlüdür.

a) Çalışanlara, kullandıkları iş ekipmanına ve bu iş ekipmanının kullanımına ilişkin yeterli bilgi ve uygun olması halinde yazılı talimat verilir. Bu talimat, imalatçı tarafından iş ekipmanı ile birlikte verilen **(Ek ibare:RG-18/2/2022-31754)** Türkçe kullanım kılavuzu dikkate alınarak hazırlanır. Talimatlar iş ekipmanı ile beraber bulundurulur. Bu bilgiler ve yazılı talimatlar en az aşağıdaki bilgileri içerecek şekilde hazırlanır.

1) İş ekipmanının kullanım koşulları.

2) İş ekipmanında öngörülen anormal durumlar **(Ek ibare:RG-18/2/2022-31754)** ve önlemler.

3) Bulunması halinde iş ekipmanının önceki kullanım deneyiminden elde edilen sonuçlar.

(2) Çalışanlar, kendileri kullanmasalar bile çalışma alanında veya işyerinde bulunan iş ekipmanlarının kendilerini etkileyebilecek tehlikelerinden ve iş ekipmanı üzerinde yapılacak değişikliklerden kaynaklanabilecek tehlikelerden haberdar edilir.

(3) Bu bilgiler ve yazılı talimatların, basit ve kolay anlaşılır bir şekilde olması gerekir.

Çalışanların eğitimi

MADDE 11 – (Değişik:RG-18/2/2022-31754)

(1) İşveren tarafından iş ekipmanını kullanmakla görevli çalışanlara, iş ekipmanını kullanmadan önce bunların kullanımından kaynaklanabilecek riskler ve bunlardan kaçınma yollarına ilişkin eğitim verilir. Ayrıca 8 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen çalışanlara, işveren tarafından yeterli özel eğitim verilir.

Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 12 – (1) İşveren, bu Yönetmelik ve eklerinde belirtilen konularda çalışanların veya temsilcilerinin görüşlerini alır ve katılımlarını sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Periyodik Kontrollere İlişkin Hususlar ⁽³⁾

Periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişilerin bildirim

MADDE 13 – (Değişik:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu Yönetmelik kapsamında periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler, EKİPNET üzerinden kayıt yaparak bilgilerini Bakanlığa bildirir.

(2) Bildirimde beyan esastır. Bu kişilere Bakanlıkça kayıt numarası verilir.

(3) Yapılan inceleme sonucunda bildirim veya başvurularda bulunan bilgilerin doğru veya uygun olmadığı tespit edilen kişilerin kaydı on yıl süreyle askıya alınır, bu kişiler Bakanlığın internet sitesinde ilan edilir. Bu kişiler on yılın sonunda, bu madde kapsamında yeniden başvuru yapabilir.

(4) Bildirimlerde istenecek bilgi ve belgeler ile kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğ ile belirlenir.

İş ekipmanlarının kayıt altına alınması

MADDE 13/A – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan iş ekipmanlarının kayıt altına alınarak takip edilebilmesine dair endüstriyel kimliklendirme zorunluluğu getirmeye, izleme ve takip, bildirim ve elektronik kayıt ile hangi ekipmanların kimliklendirileceğini belirlemeye yönelik usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

Akreditasyon, yetkilendirme ve eğitim

MADDE 14 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu Yönetmelik kapsamında; periyodik kontrol yapacak muayene kuruluşlarına akreditasyon, kişilere yetkilendirme ve eğitim zorunluluğu getirmeye ve bu kişi ve kuruluşlara yönelik denetim yapmaya Bakanlık yetkilidir.

(2) Eğitim, temel eğitim ile sonrasında düzenlenecek ileri ve uygulamalı eğitimleri kapsar. Tüm eğitimlerin içerikleri, süresi, eğitici ve eğitim kurumlarında aranacak nitelikler, devam zorunluluğu, sınav ve başarı kriterleri gibi konulara yönelik usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir. Belirlenen şartlarda eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişiler; periyodik kontrol yapmaya yetkili kişi unvanını almaya hak kazanır.

(3) Birinci fıkra kapsamında kişilere getirilecek zorunluluklar iş ekipmanları esas alınarak Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğ ile belirlenir.

Genel kurallar, denetim ve idari yaptırımlar

MADDE 14/A – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) Periyodik kontrol yapmaya yetkili kişiler ile akredite muayene kuruluşları;

a) Periyodik kontrolleri kriterlerine ve usulüne uygun gerçekleştirir.

b) Periyodik kontrol raporunu gerçeğe uygun düzenler.

c) Tekniğe uygun muayene ve/veya test yöntemleri kullanır.

ç) İş ekipmanına uygulanması gereken muayene ve/veya test işlemlerini fiilen gerçekleştirdiğini kayıt altına alarak raporu tanzim eder.

d) Periyodik kontrol esnasında yapılan muayene ve/veya testte tespit edilen her bir kusuru raporda ayrı ayrı belirtir.

(2) İş ekipmanının bakımını yapan kişiler, bakımını yaptığı ekipmanın periyodik kontrolünü gerçekleştiremez.

(3) 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında yetkilendirilmiş olan ortak sağlık ve güvenlik birimleri periyodik kontrol hizmeti veremez.

(4) Birinci, ikinci veya üçüncü fıkra kapsamında yer alan hükümlere aykırı hareket eden kişilerin yetkisi üç yıl süreyle askıya alınır. Yetkisi askıya alınan kişiler Bakanlığın internet sitesinde ilân edilir. Askı süresinin sonunda ilgili mevzuat hükümlerine göre yeniden başvuru yapılır. Muayene kuruluşları ile ilgili bu fıkralar kapsamında tespit edilen uygunsuzluklara yönelik TÜRKAK’a bildirim yapılır.

(5) Yetkili olmayan kişilerce yapılmış periyodik kontroller geçersizdir. Bu kişiler Bakanlığın internet sitesinde ilân edilir. Bu kişilerin yetki başvuruları on yıl süreyle askıya alınır. Bu kişiler hakkında adli makamlara suç duyurusunda bulunulur.

(6) Bu maddede yer alan şartlar 6331 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin birinci veya ikinci fıkrası kapsamında tespit edilir, uygunsuzluklar delilleriyle birlikte İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne bildirilir. Kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından tespit edilen periyodik kontrollere ilişkin uygunsuzluklar da delilleriyle birlikte İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne bildirilir. İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü uygunsuzluklara ilişkin bu madde kapsamında idari yaptırım uygular.

Periyodik kontrol rapor ve kriterlerini belirleme yetkisi

MADDE 14/B – (Ek:RG-18/2/2022-31754)⁽⁴⁾

(1) Bakanlık, iş ekipmanlarının periyodik kontrol raporları ve periyodik kontrol kriterleriyle ilgili asgari şartları belirleyen norm, belge ve tutanak hazırlamaya ve gerekli düzenlemeleri yapmaya yetkilidir. Bu norm, belge ve tutanaklar; ilgili tarafların da görüşü alınarak İş Sağlığı ve Güvenliği Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü Başkanlığı tarafından hazırlanır ve İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne onayı ile yayımlanır.

(2) Bakanlık, yayımlayacağı ekipmana özgü periyodik kontrol kriter dokümanlarında iş ekipmanlarının kusurlarını hafif ve ağır kusur olarak derecelendirir.

(3) Bakanlıkça periyodik kontrol rapor formatı ve kriterleri ilan edilen ekipmanların periyodik kontrolleri belirlenen kriterlere uygun yapılır, raporları belirlenen formata uygun olarak hazırlanır.

Bakanlıkça periyodik kontrol rapor formatı ve kriterleri yayımlanmamış olan ekipmanlar için bu şart aranmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 15 – (1) 11/2/2004 tarihli ve 25370 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Teknik komiteler ve alt komiteler

EK MADDE 1 – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bakanlık; iş ekipmanlarının güvenli kullanımı, bakım ve/veya periyodik kontrollerine yönelik olarak akreditasyon zorunluluğu, periyodik kontrol yapmaya yetkili kişilerin eğitimleri ve benzeri konularda çalışmalar yapmak üzere teknik komiteler veya alt komiteler kurmaya ve komiteye ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(2) Teknik komite ve alt komiteler; iş ekipmanları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve akredite muayene kuruluşlarının Bakanlıkça belirlenecek temsilcilerinden oluşur.

(3) Teknik komitelerin aldığı kararlar tavsiye niteliğindedir.

Akreditasyon zorunluluğu başlayan iş ekipmanları

EK MADDE 2 – (Ek:RG-18/2/2022-31754)⁽⁵⁾

(1) Aşağıda belirtilen iş ekipmanlarının periyodik kontrolleri, ilgili ekipman veya ekipman grubu için akredite olmuş akredite muayene kuruluşlarında çalışan periyodik kontrol yapmaya yetkili kişiler tarafından yapılır:

- a) Kule krenler.
- b) LPG tank ve tesisatları (yer altı ve yer üstü).
- c) Yürüyen merdivenler.
- ç) Asılı erişim donanımları.

Daha önce düzenlenmiş olan periyodik kontrol raporları

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş olan periyodik kontrol raporları süresince geçerlidir.

(2) **(Değişik:RG-23/7/2016-29779)** ⁽²⁾ 25/4/2017 tarihine kadar periyodik kontrol raporunda kayıt numarası aranmaz.

Geçici kayıt numarası

GEÇİCİ MADDE 2 –(Ek:RG-24/4/2017-30047)

(1) İş ekipmanları için periyodik kontrol yapacak kişilere eğitim alma yükümlülüğü tamamlanıncaya kadar geçici kayıt numarası verilir. 14 üncü madde kapsamında çıkarılacak Tebliğde yer alacak iş ekipmanlarının periyodik kontrolleri için belirlenen süre içerisinde eğitim alma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler ilgili iş ekipmanının periyodik kontrolünü yapamaz ve rapor düzenleyemez.

Pilot uygulama

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-24/4/2017-30047)

(1) Geçici kayıt numarası uygulaması yalnızca Bakanlıkça pilot olarak seçilen il veya illerde başlatılır. Pilot olarak seçilen il veya iller bu Yönetmeliğin yayım tarihinden itibaren üç ay içinde çıkarılacak Tebliğ ile belirlenir.

(2) Pilot uygulama süresince pilot iller dışında bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

Kayıt numaralarının geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 4 –(Ek:RG-24/4/2017-30047)

(1) Pilot uygulamanın tamamlandığı ilan edilene kadar, pilot uygulamanın gerçekleştirildiği il veya iller dışında hazırlanan periyodik kontrol raporlarında kayıt numarası veya geçici kayıt numarası zorunluluğu aranmaz. Pilot uygulamanın gerçekleştirildiği il veya illerde hazırlanan periyodik kontrol raporlarında geçici kayıt numarası yeterli sayılır.

Mevcut periyodik kontrol raporlarının geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-18/2/2022-31754)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce usulüne uygun olarak düzenlenmiş periyodik kontrol raporları, süresi boyunca geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) (Değişik:RG-23/7/2016-29779)⁽²⁾ 13 üncü maddesi 25/4/2017 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

⁽¹⁾ Bu değişiklik 25/4/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

⁽²⁾ Bu değişiklik 25/4/2016 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

⁽³⁾ 18/2/2022 tarihli ve 31754 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle bu bölüm başlığı “Diğer Hususlar” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁽⁴⁾ Bu değişiklik 31/12/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

⁽⁵⁾ Bu değişiklik 31/12/2023 tarihinde yürürlüğe girer.

⁽⁶⁾ 18/2/2022 tarihli ve 31754 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklik ile değiştirilen EK-III’ün 1.13, 2.3.5, 2.3.6 ve 2.3.7 nci maddeleri 31/12/2023 tarihinde yürürlüğe girer.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete’nin		
	Tarihi	Sayısı
	25/4/2013	28628
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	2/5/2014	28988
2.	23/7/2016	29779
3.	24/4/2017	30047
4.	18/2/2022	31754

EK - I

İŞ EKİPMANLARINDA BULUNACAK ASGARI GEREKLER

1. Genel hususlar

1.1. Bu ekte belirtilen hususlar, bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ve söz konusu iş ekipmanında bunlara karşılık gelen riskin bulunduğu durumlarda uygulanır.

1.2. Bu ekte belirtilen asgari gerekler, iş ekipmanlarında aranacak temel gereklerdir.

2. İş ekipmanlarında bulunacak asgari genel gerekler

2.1. İş ekipmanında bulunan ve güvenliği etkileyen kumanda cihazları için asgari gerekler;

2.1.1. İş ekipmanında bulunan ve güvenliği etkileyen kumanda cihazları açıkça görülebilir ve tanımlanabilir özellikte olur. Gerektiğinde uygun şekilde işaretlenir.

2.1.2. Kumanda cihazları zorunlu haller dışında, tehlikeli bölgenin dışına yerleştirilir ve bunların kullanımı ek bir tehlike oluşturmaz. Kumanda cihazları, istem dışı hareketlerde tehlikeye neden olmaması gerekir.

2.1.3. Operatör, ana kumanda yerinden tehlike bölgesinde herhangi bir kimsenin bulunmadığından emin olması gerekir. Bu mümkün değilse makine çalışmaya başlamadan önce otomatik olarak devreye girecek sesli ve ışıklı ikaz sistemi bulunur.

2.1.4. İş ekipmanının çalıştırılması veya durdurulması sebebiyle doğabilecek tehlikelere maruz kalan çalışanlar yeterli zaman ve imkân sağlayan tedbirlerle bu tehlikelerden korunur.

2.1.5. Kumanda sistemleri güvenli ve planlanan kullanım şartlarında meydana gelebilecek arıza, bozulma veya herhangi bir zorlanma göz önüne alınarak uygun nitelikte seçilir.

2.2. İş ekipmanlarının çalıştırılması, bu amaç için yapılmış kumandaların ancak bilerek ve isteyerek kullanılması ile sağlanır.

2.2.1. Bu kural, çalışanlar için tehlike oluşturmadığı sürece;

a) Herhangi bir sebeple iş ekipmanının durmasından sonra tekrar çalıştırılmasında,

b) Hız, basınç gibi çalışma şartlarında önemli değişiklikler yapılırken de, uygulanır.

2.2.2. Bu kural otomatik çalışan iş ekipmanının normal çalışma programının devamı süresindeki tekrar harekete geçme veya çalışma şartlarındaki değişiklikler için uygulanmaz.

2.3. Bütün iş ekipmanlarında, ekipmanı tümüyle ve güvenli bir şekilde durdurabilecek bir sistem bulunur. Her bir çalışma yerinde, tehlikenin durumuna göre, iş ekipmanının tamamını veya bir kısmını durdurabilecek ve bu ekipmanın güvenli bir durumda kalmasını sağlayacak kumanda sistemi bulunur. İş ekipmanlarının durdurma sistemleri, çalıştırma sistemlerine göre öncelikli olması gerekir. İş ekipmanı veya tehlikeli kısımları durdurulduğunda, bunları harekete geçiren enerji de kesilecek özelliğe sahip olur.

2.4. İş ekipmanının tehlikesi ve normal durma süresinin gerektirmesi halinde iş ekipmanında acil durdurma sistemi bulunur.

2.5. Parça fırlaması veya düşmesi riski taşıyan iş ekipmanları, bu riskleri ortadan kaldırmaya uygun güvenlik tertibatı ile donatılır.

2.5.1. Gaz, buhar, sıvı veya toz çıkarma tehlikesi olan iş ekipmanları, bunları kaynağında tutacak veya çekecek uygun sistemlerle donatılır.

2.6. **(Değişik ibare:RG-18/2/2022-31754)** İş sağlığı ve güvenliği açısından **(Değişik ibare:RG-18/2/2022-31754)** gerekli hallerde, iş ekipmanı ve parçaları uygun yöntemlerle sabitlenir.

2.7. Çalışanların sağlık ve güvenliği açısından önemli bir tehlike oluşturabilecek, iş ekipmanının parçalarının kırılması, kopması veya dağılması riskine karşı uygun koruma önlemleri alınır.

2.8. İş ekipmanının hareketli parçalarıyla mekanik temas riskinin kazaya yol açabileceği hallerde; iş ekipmanı, tehlikeli bölgeye ulaşmayı önleyecek veya bu bölgeye ulaşılmadan önce hareketli parçaların durdurulmasını sağlayacak uygun koruyucular veya koruma donanımı ile donatılır.

2.8.1. Koruyucular ve koruma donanımı;

a) Sağlam yapıda olur,

b) İlave bir tehlikeye sebep olmayacak özellikte olur,

c) Kolayca yerinden çıkarılmayacak veya etkisiz hale getirilemeyecek şekilde olur,

ç) Tehlike bölgesinden yeterli uzaklıkta bulunur,

d) Ekipmanın görülmesi gereken operasyon noktalarına engel olmayacak özellikte olur,

e) Sadece işlem yapılan alana erişimi kısıtlar ve bunların çıkarılmasına gerek kalmadan parça takılması, sökülmesi ve bakımı için gerekli işlemlerin yapılması mümkün olur.

2.9. İş ekipmanının çalışılan veya bakımı yapılan bölge ve operasyon noktaları, yapılacak işleme uygun şekilde aydınlatılır.

2.10. İş ekipmanının yüksek veya çok düşük sıcaklıktaki parçalarına çalışanların yaklaşmasını veya temasını engelleyecek tedbirler alınır.

2.11. İş ekipmanına ait ikaz donanımları kolay algılanır ve anlaşılır olur.

2.12. İş ekipmanı sadece tasarım ve imalat amacına uygun işlerde ve şartlarda kullanılır.

2.13. İş ekipmanının bakım işleri, ancak iş ekipmanı kapalı **(Ek ibare:RG-18/2/2022-31754)** enerji bağlantısı kesik, tüm hareketleri durmuş vaziyette ve çalışmıyor iken yapılabilir. Bunun mümkün olmadığı hallerde, bakım işleri yürütülürken gerekli önlemler alınır veya bu işlerin tehlike bölgesi dışında yapılması sağlanır.

2.13.1. Bakım defteri bulunan makinelerde bakımla ilgili işlemler günü gününe bu deftere işlenir. 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış ve elektronik ortamda saklanan kayıtlar da bakım defteri olarak kabul edilir.

2.14. İş ekipmanlarının enerji kaynaklarını kesecek araç ve gereçler kolayca görülebilir ve tanınabilir özellikte olur. Ekipmanın enerji kaynaklarına yeniden bağlanması çalışanlar için tehlikeye sebep olmayacak özellikte olur.

2.15. İş ekipmanlarında, çalışanların güvenliğinin sağlanmasında esas olan ikaz ve işaretler bulunur.

2.16. Çalışanların üretim, bakım ve ayar işlemleri yapacakları yerlere güvenli bir şekilde ulaşabilmeleri ve orada güvenli bir şekilde çalışabilmeleri için uygun şartlar sağlanır.

2.17. Bütün iş ekipmanları, ekipmanın aşırı ısınması veya yanmasına veya ekipmandan gaz, toz, sıvı, buhar veya üretilen, kullanılan veya depolanan diğer maddelerin yayılması riskine karşı çalışanların korunmasına uygun olur.

2.18. Bütün iş ekipmanları, ekipmanda üretilen, kullanılan veya depolanan maddelerin veya ekipmanın patlama riskini önleyecek özellikte olur.

2.19. Bütün iş ekipmanları, çalışanların doğrudan veya dolaylı olarak elektrikle temas riskinden korunmasına uygun olur.

3. Özel tipteki iş ekipmanında bulunacak asgari ek gerekler

3.1. Kendinden hareketli veya bir başka araç vasıtasıyla hareket edebilen iş ekipmanları için asgari gerekler;

3.1.1. Üzerinde çalışan bulunan iş ekipmanı, ekipmanın bir yerden bir yere götürülmesi sırasında tekerleklerle veya paletlere takılma veya temas etme riski de dahil çalışanlar için oluşabilecek bütün riskleri azaltabilecek uygun sistemlerle donatılır.

3.1.2. İş ekipmanının çekicisi ile çekilen ekipman veya aksesuarları ya da yedekte çekilen herhangi bir nesnenin, birbirine çarpma veya sıkışma riskinin bulunduğu durumlarda, bu ekipmanlar çarpma ve sıkışmayı önleyecek koruyucularla donatılır.

3.1.2.1. Çarpma veya sıkışma riski önlenemiyorsa, çalışanların olumsuz etkilenmemesi için gerekli önlemler alınır.

3.1.3. İş ekipmanının hareketli kısımları arasında enerji aktarımını sağlayan kısımların yere teması nedeniyle hasar görmesi veya kirlenmesine karşı önlem alınır.

3.1.4. Üzerinde çalışan bulunan hareketli iş ekipmanı, normal çalışma koşullarında devrilme riskine karşı;

a) Cihaz bir çeyrekte (90 derecelik açı) fazla dönmeyecek şekilde yapılmış olur veya

b) Bir çeyrekte fazla dönüyorsa, üzerinde bulunan çalışanın etrafında yeterli açıklık bulunur veya

c) Aynı etkiyi sağlayacak başka koruyucu yapı veya sistem bulunur.

3.1.4.1. Bu koruyucu yapı veya sistem iş ekipmanının kendi parçası olabilir.

3.1.4.2. Çalışma sırasında iş ekipmanı sabitleniyorsa veya iş ekipmanının, devrilmesi mümkün olmayacak şekilde tasarımı yapılmışsa koruyucu yapı veya sistemler gerekmez.

3.1.4.3. İş ekipmanında; devrilmesi halinde, üzerinde bulunan çalışanın ekipman ile yer arasında sıkışarak ezilmesini önleyici koruyucu yapı veya sistem bulunur.

3.1.5. Üzerinde bir veya daha fazla çalışanın bulunduğu forkliftlerin devrilmesinden kaynaklanan risklerin azaltılması için;

a) Sürücü için kabin bulunur veya

b) Forklift devrilmeyecek yapıda olur veya

c) Forkliftin devrilmesi halinde, yer ile forkliftin belirli kısımları arasında taşınan çalışanlar için, yeterli açıklık kalmasını sağlayacak yapıda veya

ç) Forklift, devrilmesi halinde sürücünün forkliftin parçaları tarafından ezilmesini önleyecek yapıda olur.

3.1.6. Kendinden hareketli iş ekipmanı hareket halinde iken kişiler için risk oluşturuyorsa aşağıdaki şartları sağlar:

a) Yetkisiz kişilerce çalıştırılmasını önleyecek donanım bulunur.

b) Aynı anda hareket eden birden fazla elemanı bulunan iş ekipmanında bu elemanların çarpışmasının etkilerini en aza indirecek önlemler alınır.

c) İş ekipmanında frenleme ve durdurma donanımı bulunur. Güvenlik şartları gerektiriyorsa, ayrıca bu donanımın bozulması halinde otomatik olarak devreye giren veya kolayca ulaşılabilecek şekilde yapılmış acil frenleme ve durdurma sistemi bulunur.

ç) Sürücünün görüş alanının kısıtlandığı durumlarda, güvenliğin sağlanması için görüş alanını iyileştirecek uygun yardımcı araçlar kullanılır.

d) Gece veya karanlık yerlerde kullanılmak üzere tasarlanmış iş ekipmanında, yapılan işi yürütmeye uygun ve çalışanların güvenliğini sağlayacak aydınlatma sistemi bulunur.

e) Çalışanları etkileyebilecek yangın çıkma tehlikesi olan iş ekipmanının kendisinin veya yedekte taşıdığı ekipmanın kullanıldığı yerin hemen yakınında yangın söndürme cihazları bulunmuyorsa, bu ekipmanlarda yeterli yangın söndürme cihazları bulunur.

f) Uzaktan kumandalı iş ekipmanının, kontrol sınırlarının dışına çıkması halinde otomatik olarak hemen duracak şekilde olması gerekir.

g) Uzaktan kumandalı iş ekipmanı, normal şartlarda çarpma ve ezilme tehlikelerine karşı korunaklı olur, bunun sağlanmadığı hallerde diğer uygun araçlarla çarpma riski kontrol altına alınır.

3.1.7. **(Ek:RG-18/2/2022-31754)** İş ekipmanı hareket halindeyken ekipmanın kör noktalarına herhangi bir kişinin yaklaşması engellenir. Bunun sağlanmadığı durumlarda nesne algılayıcı sistemler veya uyarı sistemleri kullanılır. Bu da sağlanamıyorsa işaretçi kullanılır, etrafta bulunan kişilerle koordinasyon sağlanır veya çalışma alanına kimsenin girmesine müsaade edilmez.

3.2. Yüklerin kaldırılmasında kullanılan iş ekipmanları için asgari gerekler;

3.2.1. Yük kaldırma ekipmanı kalıcı olarak kurulduğunda, özellikle kaldırılan yük ve montaj veya bağlantı noktalarındaki gerilmeler dikkate alınarak ekipmanın mukavemet ve kararlılığı sağlanır.

3.2.2. Yüklerin kaldırılması için kullanılan makinelerde, kaldırılacak maksimum yük açıkça görünecek şekilde işaretlenir, makinenin değişik şekillerde kullanımında da maksimum yükü gösteren levhalar veya işaretler bulunur.

3.2.2.1. Kaldırma için kullanılan aksesuarlar da güvenli kullanım için gereken özelliklerini gösterecek şekilde işaretlenir.

3.2.2.2. İnsan kaldırmak ve taşımak için tasarlanmamış iş ekipmanları, amacı dışında kullanımını önlemek için uygun bir şekilde ve açıkça işaretlenir.

3.2.3. Sabit olarak kurulacak iş ekipmanı, yükün;

- a) Çalışanlara çarpması,
  - b) Tehlikeli bir şekilde sürüklenmesi veya düşmesi,
  - c) İstem dışı kurtulması,
- riskini azaltacak şekilde tesis edilir.

3.2.4. Çalışanları kaldırma veya taşımada kullanılan iş ekipmanlarında;

- a) Taşıma kabininin düşme riski uygun araçlarla önlenir,
- b) Kullanıcının kendisinin kabinden düşme riski önlenir,
- c) Özellikle cisimlerle istenmeyen temas sonucu, kullanıcının çarpma, sıkışma veya ezilme riski önlenir,

ç) Herhangi bir olay neticesinde kabin içinde mahsur kalan çalışanların tehlikeye maruz kalmaması ve kurtarılması sağlanır.

3.2.4.1. Şayet, çalışma yerinin özelliği ve yükseklik farklılıklarından dolayı taşıma kabininin düşme riski, alınan güvenlik önlemlerine rağmen önlenemiyorsa, emniyet katsayısı daha yüksek güvenlik halatı ile teçhiz edilip, her çalışma günü kontrol edilir.

EK - II

İŞ EKİPMANININ KULLANIMI İLE İLGİLİ HUSUSLAR

Bu ekte belirtilen hususlar, bu Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak ve söz konusu ekipmanda bunlara karşılık gelen riskin bulunduğu durumlarda uygulanır.

1. Tüm iş ekipmanları için genel hükümler

1.1. İş ekipmanları, bunları kullananlara ve diğer çalışanlara en az risk oluşturacak şekilde yerleştirilir, kurulur ve kullanılır. Bu amaçla, iş ekipmanının hareketli kısımları ile çevresinde bulunan

sabit veya hareketli kısımlar arasında yeterli mesafe bulundurulur. Ayrıca iş ekipmanında kullanılan ya da üretilen enerjinin veya maddelerin güvenli bir şekilde temini ve uzaklaştırılması sağlanır.

1.2. İş ekipmanının kurulması veya sökülmesi, özellikle imalatçı tarafından verilen kullanma talimatı doğrultusunda güvenli koşullar altında yapılır.

1.3. Kullanımı sırasında yıldırım düşmesi ihtimali bulunan iş ekipmanı yıldırımın etkilerine karşı uygun araçlarla korunur.

2. Kendinden hareketli veya bir başka araç vasıtasıyla hareket edebilen iş ekipmanlarının kullanımı ile ilgili hükümler

2.1. Kendinden hareketli iş ekipmanları, bu ekipmanların güvenli kullanımı ile ilgili uygun eğitim almış çalışanlar tarafından kullanılır.

2.2. İş ekipmanı bir çalışma alanı içinde hareket ediyorsa, uygun trafik kuralları ile hız sınırları konulur ve uygulanır.

2.3.1. Kendinden hareketli iş ekipmanının çalışma alanında, görevli olmayan çalışanların bulunmasını önleyecek gerekli düzenleme yapılır.

2.3.2. İşin gereği olarak bu alanda çalışan bulunması zorunlu ise, bu çalışanların iş ekipmanı nedeniyle zarar görmesini önleyecek uygun tedbirler alınır.

2.4. **(Değişik:RG-18/2/2022-31754)** Mekanik olarak hareket ettirilen seyyar iş ekipmanlarında, iş ekipmanının üretim standardında veya kullanım kılavuzunda insan kaldırılabilmesi açıkça belirtilmedikçe ve güvenliğin tam olarak sağlanamadığı durumlarda bu iş ekipmanı ile insan taşınmasına izin verilmez. Taşıma sırasında iş yapılması gerekiyorsa ekipmanın hızı gerektiği gibi ayarlanır.

2.5. Çalışma yerlerinde, çalışanlar için güvenlik ve sağlık riski yaratmayacak yeterli hava sağlanması şartıyla içten yanmalı motorlu seyyar iş ekipmanı kullanılabilir.

3. Yük kaldırmada kullanılan iş ekipmanı ile ilgili hükümler

3.1. Genel hususlar

3.1.1. Yük kaldırmak için tasarlanmış seyyar veya sökülüp-takılabilir iş ekipmanlarının zemin özellikleri de dikkate alınarak öngörülen bütün kullanım şartlarında sağlam ve kararlı bir şekilde kullanılması sağlanır.

3.1.2. İnsanların kaldırılmasında sadece bu amaç için sağlanan iş ekipmanı ve aksesuarları kullanılır.

3.1.2.1. **(Değişik:RG-18/2/2022-31754)** İnsan kaldırmak amacıyla üretilmemiş iş ekipmanı, sadece olağanüstü veya acil istisnai durumlarda, gerekli önlemleri almak ve gözetim altında olmak şartıyla insanların kaldırılmasında kullanılabilir.

3.1.2.2. Çalışanlar yük kaldırmak için tasarlanmış iş ekipmanı üzerindeyken, ekipmanın kumandası için her zaman görevli bir kişi bulunur. Kaldırma ekipmanındaki kişilerin güvenilir haberleşme imkânlarıyla herhangi bir tehlike halinde tahliye için güvenilir araçları bulunur.

3.1.3. Teknik zorunluluk olmadıkça kaldırılan yükün altında insan bulunmaması için gerekli tedbir alınır. Çalışanların bulunabileceği korunmasız çalışma yerlerinin üzerinden yük geçirilmez. Bunun mümkün olmadığı hallerde uygun çalışma yöntemleri belirlenir ve uygulanır.

3.1.4. Kaldırma aksesuarları, sapanın şekli ve yapısı dikkate alınarak, kaldırılacak yüke, kavrama noktalarına, bağlantı elemanlarına ve atmosfer şartlarına uygun seçilir. Kaldırmada kullanılan bağlantı elemanları kullanımdan sonra sökülüyorsa, bunların özellikleri hakkında kullanıcıların bilgi sahibi olması için belirgin bir şekilde işaretlenir.

3.1.5. Kaldırma aksesuarları bozulmayacak veya hasar görmeyecek şekilde muhafaza edilir.

3.2. Kılavuzsuz (askıda iken serbest olan) yükleri kaldırmakta kullanılan iş ekipmanı

3.2.1. Çalışma alanları kesişen iki veya daha fazla kaldırma aracı ile kılavuzsuz yüklerin kaldırıldığı bir alanda, yüklerin ve kaldırma araçlarının elemanlarının çarpışmaması için gerekli önlemler alınır.

3.2.2. Kılavuzsuz yüklerin seyyar iş ekipmanı ile kaldırılmasında ekipmanın eğilmemesi, devrilmemesi ve eğer gerekiyorsa kaymaması veya yerinden oynamaması için gerekli tedbirler alınır. Bu önlemlerin tam olarak uygulanmasını sağlayacak kontroller yapılır.

3.2.3. Kılavuzsuz yükleri kaldırmakta kullanılan iş ekipmanının operatörü doğrudan veya gerekli bilgileri sağlayan yardımcı cihazlar vasıtasıyla yük yolunun tamamını göremiyorsa, operatöre yol gösterecek bu konuda eğitilmiş ve deneyimli bir kişi görevlendirilir. Çalışanları, yüklerin birbiriyle çarpışmasından kaynaklanan tehlikelerden korumak için gerekli organizasyonel önlemler alınır.

3.2.4. Yükün elle bağlanması veya çözülmesinin güvenli yapılabilmesi için özellikle iş ekipmanının kontrolü doğrudan ya da dolaylı olarak çalışmada bulunacak şekilde gerekli düzenleme yapılır.

3.2.5. Bütün yük kaldırma işleri çalışanların güvenliğini korumak için uygun şekilde planlanır ve gözetim altında yürütülür. Özellikle bir yük, kılavuzsuz yükleri kaldırmakta kullanılan iki veya daha fazla iş ekipmanı ile aynı anda kaldırılacaksa operatörler arasında eşgüdümü sağlayacak düzenleme yapılır ve uygulanır.

3.2.6. Kılavuzsuz yüklerin kaldırılmasında kullanılan iş ekipmanı, kendisini besleyen güç kaynağı tamamen veya kısmen kesildiğinde yükü askıda tutamıyorsa, ortaya çıkabilecek risklerden çalışanları korumak için uygun önlemler alınır. Tehlikeli bölgeye giriş engellenmedikçe veya yükün güvenli bir şekilde askıda kalması sağlanmadıkça askıdaki yük gözetimsiz bırakılmaz.

3.2.7. Hava şartlarının, güvenli kullanımı engelleyecek ve çalışanları tehlikeye maruz bırakacak şekilde bozulması halinde, kılavuzsuz yüklerin kaldırılması için tasarlanmış iş ekipmanlarının açık havada kullanılması durdurulur. Çalışanları riske atmamak için özellikle iş ekipmanının devrilmesini önleyecek tedbirler alınır.

4. Yüksekte yapılan geçici işlerde, iş ekipmanının kullanımı ile ilgili hükümler

4.1. Genel hususlar

4.1.1. Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesine uygun olarak, yüksekte yapılan geçici işler uygun bir platformda, güvenlik içinde ve uygun ergonomik koşullarda yapılamıyorsa, güvenli çalışma koşullarını sağlayacak ve devam ettirecek en uygun iş ekipmanı seçilir. Toplu koruma önlemlerine kişisel koruma önlemlerine göre öncelik verilir. İş ekipmanının boyutları, yapılacak işin doğasına ve öngörülen yüke uygun, geçişlerin tehlikesiz şekilde yapılmasını sağlayacak şekilde olması gerekir.

4.1.1.1. Yüksekteki geçici çalışma yerlerine ulaşmak için en uygun yol ve araçlar, geçişlerin sıklığı, söz konusu yerin yüksekliği ve kullanım süresi göz önüne alınarak belirlenir. Seçilen bu araçlar, yakın bir tehlike durumunda çalışanların tahliyesini de mümkün kılacak şekilde olur. Ulaşımında kullanılan yol, araç ve platformlar ile katlar veya ara geçitler arasındaki geçişlerde düşme riski ortadan kaldırılır.

4.1.2. El merdivenleri ancak düşük risk nedeniyle daha güvenli bir iş ekipmanı kullanımı gerekmiyorsa, kısa süre kullanılacaksa veya işverence değiştirilmesi mümkün olmayan işyeri koşullarında, EK-II madde 4.1.1'de belirtilen şartlara uymak kaydıyla yüksekte yapılan çalışmalarda kullanılabilir.

4.1.3. Halat kullanılarak yapılan çalışmalar ancak risk değerlendirmesi sonucuna göre işin güvenli yapılacağı ve daha güvenli iş ekipmanı kullanılmasının gerekmediği durumlarda yapılabilir.

4.1.3.1. Risk değerlendirmesi göz önünde bulundurularak ve özellikle işin süresine ve ergonomik zorlamalara bağlı olarak, uygun aksesuarlı oturma yerleri sağlanır.

4.1.4. Seçilen iş ekipmanının türüne bağlı olarak iş ekipmanının yapısında bulunan riskleri minimuma indirmek için uygun önlemler belirlenir. Eğer gerekiyorsa yüksekte düşmeyi önleyecek ve çalışanların yaralanmasına da meydan vermeyecek şekilde uygun yapıda ve yeterli sağlamlıkta koruyucular yapılır. Düşmeleri önleyen toplu korumaya yönelik koruyucular ancak seyyar veya sabit merdiven başlarında kesintiye uğrayabilir.

4.1.5. Düşmeleri önleyen toplu korumaya yönelik koruyucuların, özel bir işin yapılması için geçici olarak kaldırılması gerektiği durumlarda, aynı korumayı sağlayacak diğer güvenlik önlemleri alınır. Bu önlemler alınıncaya kadar çalışma yapılmaz. Bu özel iş geçici veya kesin olarak tamamlandıktan sonra koruyucular tekrar yerine konulur.

4.1.6. Yüksekte yapılan geçici işler, çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye atmayacak uygun hava koşullarında sürdürülür. **(Ek cümle:RG-18/2/2022-31754)** Uygun hava koşulları değerlendirilirken öncelikle ekipmanın kullanım kılavuzu ve üretim standardı dikkate alınır.

4.2. El merdivenlerinin kullanımı ile ilgili özel hükümler

4.2.1. El merdivenleri, kullanımı sırasında sağlam bir şekilde yerleştirilir. Portatif el merdivenleri, basamakları yatay konumda olacak şekilde düzgün, sağlam, ölçüsü uygun, sabit pabuçlar üzerinde durmalıdır. Asılı duran el merdivenleri güvenli bir şekilde tutturulur, ip merdivenler hariç, yerlerinden çıkarılması ve sallanması önlenir.

4.2.2. Portatif el merdivenlerinin kullanımı sırasında üst veya alt uçları sabitlenerek veya kaymaz bir malzeme kullanılarak veya aynı korumayı sağlayan diğer tedbirlerle, ayaklarının kayması önlenir. Platformlara çıkmakta kullanılan el merdivenleri, platformda tutunacak yer bulunmadığı durumlarda, güvenli çıkışı sağlamak için platform seviyesini yeteri kadar aşacak uzunlukta tesis edilir. Uzatılıp kilitlenebilir ve eklenebilir el merdivenleri, parçalarının birbirinden ayrı hareket etmeleri önlenecek şekilde kullanılır. Mobil el merdivenleri, üzerine çıkılmadan önce hareketleri durdurulur ve sabitlenir.

4.2.3. El merdivenlerinde her zaman çalışanların elleriyle tutunabilecekleri uygun yer ve sağlam destek bulunur. Özellikle, bir el merdiveni üzerinde elle yük taşıyorsa bu durum elle tutacak yer bulunması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

4.3. İskelelerin kullanımı ile ilgili özel hükümler

4.3.1. Seçilen iskelenin sağlamlık ve dayanıklılık hesabı mevcut değilse veya var olan hesaplar seçilen iskele tipinde tasarlanan yapısal değişikliklere uygun değilse veya iskelenin genel olarak alışılmış standart konfigürasyonlara uygun yapıda imal edilmemiş olduğu durumlarda bunların sağlamlık ve dayanıklılık hesapları yapılır. Bu hesaplar yapılmadan iskeleler kullanılamaz.

4.3.2. **(Değişik:RG-18/2/2022-31754)** Seçilen iskelenin karmaşıklığına bağlı olarak kurma, kullanma ve sökme planı; yapı işlerinde inşaat mühendisi tarafından yapılır. Gemi inşası ve sökümü işlerinde ise gemi inşaatı ve gemi makineleri mühendisi, makine mühendisi veya inşaat mühendisi tarafından yapılır. Bu plan, iskele ile ilgili detay bilgileri içeren standart form şeklinde olabilir.

4.3.3. İskelenin taşıyıcı elemanlarının kayması; yeterli sağlamlıktaki taşıyıcı zemine sabitlenerek, kaymaz araçlar kullanarak veya aynı etkiye sahip diğer yöntemlerle önlenir. İskelenin sağlam ve dengeli olması sağlanır. Yüksekte çalışma sırasında tekerlekli iskelelerin kazara hareket etmesini önleyecek uygun araçlar kullanılır.

4.3.4. İskele platformlarının boyutu, şekli ve yerleştirilmesi yapılan işin özelliklerine ve taşınan yüke uygun ve güvenli çalışma ve geçişlere izin verecek şekilde olması gerekir. İskele platformları normal kullanımda, elemanları hareket ettirmeyecek şekilde kurulur. Platform elemanları ve dikey korkulukların arasında düşmelere neden olabilecek tehlikeli boşluklar bulunmaması gerekir.

4.3.5. **(Değişik:RG-18/2/2022-31754)** Kurma, sökme veya değişiklik yapılması sırasında iskelenin kullanıma hazır olmayan kısımları, 11/9/2013 tarihli ve 28762 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde genel uyarı işaretleri ile işaretlenir ve tehlikeli bölgeye girişler fiziki olarak engellenir.

4.3.6. **(Değişik:RG-18/2/2022-31754)** İskelelerin kurulması, sökülmesi veya üzerinde önemli değişiklik yapılması, görevli inşaat mühendisi gözetimi altında yapılır. Tersanelerde ise gemi inşaatı ve gemi makineleri mühendisi, makine mühendisi veya inşaat mühendisi gözetimi altında yapılır. Bu maddede sayılan işler, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi uyarınca, özel riskleri ve ayrıca aşağıda belirtilen hususları kapsayan konularda yapacakları işle ilgili yeterli eğitim almış çalışanlar tarafından yapılır.

- a) İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması ile ilgili planların anlaşılması,
- b) İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması sırasında güvenlik,
- c) Çalışanların veya malzemelerin düşme riskini önleyecek tedbirler,
- ç) İskelelerde güvenliği olumsuz etkileyebilecek değişen hava koşullarına göre alınacak güvenlik önlemleri,
- d) İskelelerin taşıyabileceği yükler,
- e) İskelelerin kurulması, sökülmesi veya değişiklik yapılması işlemleri sırasında ortaya çıkabilecek diğer riskler.

4.3.6.1. Gözetim yapan kişi ve ilgili çalışanlara gerekli talimatları da içeren EK-II madde 4.3.2.’de belirtilen kurma ve sökme planları verilir.

4.4. (Değişik:RG-18/2/2022-31754) İple erişim donanımı kullanılarak yapılan çalışmalarla ilgili özel hükümler

4.4.1 (Değişik:RG-18/2/2022-31754) İple erişim donanımı kullanılarak yapılan çalışmalarda aşağıdaki şartlara uyulur.

a) Sistemde biri, inip çıkmada veya destek olarak kullanılan çalışma ipi, diğeri ise güvenlik ipi olacak şekilde ayrı kancalı en az iki ip bulunur.

b) Çalışanlara, çalışma ipine bağlı tam vücut tipi emniyet kemeri verilir ve kullanılır. Emniyet kemerinin ayrıca güvenlik ipi ile bağlantısı sağlanır.

c) Çalışma ipi, güvenli iniş ve çıkış araçları ile teçhiz edilir ve kullanıcının hareket kontrolünü kaybetmesi halinde, düşmesini önlemek için kendiliğinden kilitlenebilen sisteme sahip olması gerekir. Güvenlik ipinde de, çalışan ile birlikte hareket eden düşmeyi önleyici bir sistem bulunur.

ç) Çalışan tarafından kullanılan alet, edevat ve diğer aksesuarlar tam vücut tipi emniyet kemere veya oturma yerine veya başka uygun bir yere bağlanarak güvenli hale getirilir.

d) Acil bir durumda çalışanın derhal kurtarılabilmesi için iş uygun şekilde planlanır ve gözetim sağlanır.

e) Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesi doğrultusunda, çalışanlara yapacakları işe uygun ve özellikle kurtarma konusunda yeterli eğitim verilir.

4.4.2 (Değişik:RG-18/2/2022-31754) Risk değerlendirmesi göz önünde bulundurularak ikinci bir ip kullanılmasının işin yapılmasını daha tehlikeli hale getirdiği istisnai durumlarda, güvenliği sağlayacak yeterli önlemler alınmak şartıyla tek bir iple çalışma yapılabilir.

EK-III

(Değişik:RG-18/2/2022-31754) ⁽⁶⁾

BAKIM, ONARIM VE PERİYODİK KONTROLLER İLE İLGİLİ HUSUSLAR

1. Genel hususlar

1.1. İş ekipmanlarının bakım, onarım ve periyodik kontrolleri, ilgili ulusal ve uluslararası standartlarda belirlenen aralıklarda ve kriterlerde, imalatçı verileri ile fen ve tekniğin gereklilikleri dikkate alınarak yapılır.

1.2. İş ekipmanlarının bakımları (günlük, haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ve benzeri), ilgili standartlarda belirlenen veya imalatçının belirlediği şekilde, imalatçı tarafından yetkilendirilmiş servislerce veya işyeri tarafından görevlendirilmiş kişilerce yapılır.

1.3. İş ekipmanlarının, her çalışmaya başlamadan önce, operatörleri tarafından kontrollere tabi tutulmaları sağlanır.

1.3.1. Test ve tahribatsız muayeneler dışında iş ekipmanı günlük muayeneden geçirilir. Kullanım sırasında ekipman, çatlak, gevşemiş bağlantılar, parçalardaki deformasyon, aşınma, korozyon ve benzeri belirtiler bakımından gözle muayene edilir ve fonksiyonları denir.

1.3.2. Gözle muayene ve fonksiyonların denemesi operatör veya iş ekipmanını ve işlevlerini bilen personel tarafından yapılarak kayıt altına alınır. Çatlak, aşırı aşınma ve benzeri tespit edilen herhangi bir iş ekipmanı kullanım dışı bırakılır ve derhal periyodik kontrole tabi tutulur.

1.3.3. İş ekipmanı, ilgili standartların ve ekipmanın imalatçısının belirlediği kriter ve aralıklara uygun olarak bakıma tabi tutulur.

1.3.4. İş ekipmanında gerçekleştirilen tüm bakım ve onarımlar kayıt altına alınır ve iş ekipmanının kullanım ömrü boyunca muhafaza edilir.

1.4. Periyodik kontrol aralığı ve kriterleri, bu bölümde yer alan tablolarda belirtilmemiş veya standartlar ile belirlenmemişse iş ekipmanlarının periyodik kontrolleri, varsa imalatçının öngördüğü aralık ve kriterlerde yapılır. Bu hususlar imalatçı tarafından belirlenmemiş ise iş ekipmanının periyodik kontrolü, bulunduğu iş yeri ortam koşulları, kullanım sıklığı ile kullanım süresi gibi faktörler göz önünde bulundurularak yapılacak risk değerlendirmesi sonuçlarına göre belirlenir. Periyodik kontrol sıklığı, ulusal veya uluslararası standartlarda süre belirtilmemişse, bu Yönetmelikte yer verilen tablolardaki azami süreleri aşamaz.

1.4.1. İş ekipmanlarının periyodik kontrollerinin imalat yılında yürürlükte bulunan standartlara göre gerçekleştirilmesi esastır. Ancak iş ekipmanının imalat tarihinden sonra yürürlüğe giren standarda uyumlaştırılabilmesi halinde yeni standart da göz önünde bulundurularak periyodik kontrol

gerçekleştirilir. İş ekipmanlarının periyodik kontrolleri gerçekleştirilirken ekipmanın imal edildiği tarih itibarıyla mevcut bir standart bulunmaması halinde ekipmanla ilgili yayımlanmış ilk standart dikkate alınarak periyodik kontrol işlemleri gerçekleştirilir.

1.5. Birden fazla iş yapmak amacıyla imal edilen iş ekipmanları yaptıkları işler göz önünde bulundurularak ayrı ayrı periyodik kontrole tabi tutulur.

1.6. Periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişiler tarafından yapılacak kontroller sonucunda periyodik kontrol raporu düzenlenir. Düzenlenen belgeler, iş ekipmanının kullanıldığı sürece saklanır.

1.7. İş ekipmanının periyodik kontrolü sonucunda düzenlenecek raporda aşağıdaki bölümler bulunur:

1.7.1. Genel Bilgiler: Bu bölümde işyerinin adı, adresi, iletişim bilgileri (telefon, elektronik posta adresi ve benzeri), periyodik kontrol tarihi, işe başlama ve bitiş saati, normal şartlarda yapılması gereken bir sonraki periyodik kontrol tarihi, periyodik kontrol metodu ve gerekli görülen diğer bilgilere yer verilir.

1.7.1.1. Periyodik kontrol metodu: Bu bölümde ilgili standart numarası ve adı, yoksa üreticinin tavsiye ettiği metotlar, bu bilgiler mevcut değilse risk değerlendirmesi sonucunda karar alındığı belirtilir.

1.7.2. Ekipman Bilgileri: Raporun bu bölümünde periyodik kontrole tabi tutulacak iş ekipmanı için gerekli görülen teknik özellikler ve diğer bilgilere yer verilir.

1.7.2.1. Ekipman Etiket Bilgileri: Bu bölümde periyodik kontrole tabi tutulacak iş ekipmanının bilgi etiketinde yer alan adı, markası, modeli, imal yılı, seri numarası ve benzeri bilgiler ile ekipmanın izlenebilirliğini sağlayan teknik özelliklere yer verilir.

1.7.2.2. Tespit Edilen Bilgiler: Periyodik kontrol yapılırken ekipman ve bileşenlerinin anlık durumunu tarif etmek ve periyodik kontrol sonrası yapılacak olası değişiklikleri belirleyebilmek için periyodik kontrolü yapmaya yetkili kişi tarafından gerçekleştirilen ölçüm ve/veya tespit edilen değerler ile ekipmanının kullanım yeri ve amacı belirtilir.

1.7.3. Test Değerleri: Periyodik kontrol yapılırken uygulanan testler ile ilgili gerekli bilgiler belirtilir.

1.7.4. Ölçüm Aletleri Bilgileri: EK-III 1.7.2.2 maddesinde belirtilen değerleri ölçmek için periyodik kontrol esnasında kullanılan ölçüm aletlerinin adı, seri numaraları, kalibrasyon bilgileri ve benzeri belirleyici özellikleri belirtilir.

1.7.5. Muayene Kriterleri ve Testler: Raporun bu bölümünde EK-III 1.7.1.1 maddesinde belirtilen metoda göre oluşturulmuş muayene kriterleri ve EK-III 1.7.2.2 maddesinde tespit edilen değerlerin, EK-III 1.7.2.1 maddesinde yer verilen iş ekipmanının teknik özelliklerini karşılayıp karşılamadığı hususu ile ilgili standart ve teknik literatürde yer alan sınır değerlere uygun olup olmadığı kıyaslanarak değerlendirilir.

1.7.6. Kusur Açıklamaları: Yapılan periyodik kontrol sonucunda ekipmanla ilgili kontrol kriterlerine göre iş sağlığı ve güvenliği yönünden belirlenen uygunsuzluklar belirtilir.

1.7.7. Notlar: Periyodik kontrol sürecine ait detaylar varsa bu bölümde belirtilir. Uygunsuzluk veya raporun diğer bölümlerine ait herhangi bir ifade bu bölümde belirtilemez.

1.7.8. Sonuç ve Kanaat: Raporun bu bölümünde periyodik kontrole tabi tutulan iş ekipmanında periyodik kontrol kapsamı içerisinde yer alan testler ve/veya muayenelere ilişkin sonuçlar ve bu sonuçlara göre periyodik kontrol yapmaya yetkili kişinin kanaati belirtilir. Bu bölümde aynı zamanda, kontroller sırasında güvenli kullanıma yönelik sakınca oluşturacak bir kusur tespit edilmesi durumunda iş ekipmanının uygunsuzluk giderilene kadar kullanılamayacağı, güvenli kullanıma yönelik herhangi bir kusur tespit edilmemesi durumunda ise kullanılabilmesi açıkça belirtilir.

1.7.9. Periyodik Kontrolü Yapmaya Yetkili Kişi Bilgileri ve Onay: Bu bölümde periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişinin adı soyadı, mesleği, EKİPNET kayıt numarası ile raporun kaç nüsha olarak düzenlendiği belirtilerek imza altına alınır. Periyodik kontrol yapmaya yetkili kişinin imzasının bulunmadığı raporlar geçersizdir.

1.8. İş ekipmanının özelliği gereği birden fazla branştaki periyodik kontrolleri yapmaya yetkili kişi tarafından periyodik kontrolün yapılması gerekmesi halinde, tüm kontrol kriterlerinin ortak

raporda sunulması durumunda rapor müştereken imza altına alınır. Her bir branştan yetkili kişi kendi konusu ile ilgili kısmın raporunu ayrı olarak düzenleyip imza altına da alabilir.

1.9. Periyodik kontrol raporunda iş ekipmanında uygun bulunmayan hususların tespit edilmesi ve bu hususlar giderilmeden iş ekipmanının kullanılmasının uygun olmadığı belirtilmesi halinde; bu hususlar giderilinceye kadar iş ekipmanı kullanılmaz. İşveren, periyodik kontrolde uygunsuz rapor alan iş ekipmanının kullanılmayacağına dair rahatlıkla görünebilecek şekilde uyarı işaretlemesi yapar. Söz konusu eksikliklerin giderilmesinden sonra yapılacak ikinci kontrol sonucunda; ekipmanın kullanılabilmesi ibaresinin yer aldığı ikinci bir rapor düzenlenir.

1.9.1. Bakanlıkça yayımlanan periyodik kontrol rapor formatı ve kriterleri kapsamında tespit edilen kusurlar, hafif ve ağır kusur olarak derecelendirilir. Hafif kusurlar bir sonraki periyodik kontrol tarihine kadar giderilir. Bir sonraki periyodik kontrol tarihinde düzeltilmemiş hafif kusurlar ağır kusur olarak değerlendirilir. Ağır kusur tespit edilen ekipmanlar ise tespit edilen kusurlar giderilmeden çalıştırılmaz. Bakanlıkça periyodik kontrol rapor ve kriter dokümanları yayımlanmamış veya periyodik kontrol rapor ve kriterler dokümanlarında hafif ve ağır kusurlara yönelik belirleme yapılmamış iş ekipmanları için hafif ve ağır kusur uygulaması yapılmaz.

1.10. Bulunduğu işyeri ortam koşulları, ekipmanın kullanım sıklığı, ekipmanın yaşı, bakım faaliyetleri ve sıklığı, atmosferik koşullar, ekipmanın revizyon/kaza geçirmesi, önceki periyodik kontrol sonuçları ile kullanım süresi gibi faktörler göz önünde bulundurularak ve yapılacak risk değerlendirmesi sonuçlarına göre periyodik kontroller kapsamında yapılacak test ve muayenelerin sıklığı artırılabilir.

1.11. Periyodik kontrol kriteri için referans olarak tablolarda belirtilen standartlar örnek olarak verilmiş olup burada belirtilmeyen ya da bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden sonra yayımlanan konuyla ilgili standartların da imal yıllarına göre dikkate alınması gerekir. Kapsamı periyodik kontrole sınırlı olmayan standartlar için periyodik kontrole ilişkin hükümler uygulanır.

1.12. İş ekipmanına yapılacak tahribatsız muayeneler; TS EN ISO 9712 standardına uygun olarak en az seviye 2 personel belgelendirmesine sahip kişiler tarafından uygulanır.

1.13. Bu Yönetmeliğin 7/A maddesi kapsamında patlayıcı ortamda kullanılan iş ekipmanlarının periyodik kontrollerini; ilgili branşlardan periyodik kontrol yapmaya yetkili mühendis, teknik öğretmen, tekniker veya yüksek tekniker gerçekleştirir. Patlayıcı ortamda kullanılan iş ekipmanlarının uygunluk kontrolünün yapılabilmesi için Bakanlıkça ilan edilecek uluslararası geçerliliği bulunan bir sertifikaya sahip olmak veya Bakanlıkça düzenlenecek ileri eğitimde ilgili modülü tamamlamış olmak şartı aranır.

2. Periyodik kontrole tabi iş ekipmanları

2.1. Basıncı kap ve tesisatlar

2.1.1. Basıncı kap ve tesisatların periyodik kontrolleri Tablo-1'e göre yapılır. Standartlarda aksi belirtilmedikçe her periyodik kontrolde muayene gerçekleştirilir ve testler ise aşağıdaki koşullara göre uygulanır:

a) Azami yılda bir kere olmak üzere; işletme basıncı belirlenen iş ekipmanları için işletme basıncı değeriyle, işletme basıncı belirlenmemiş iş ekipmanlarında ise azami basınç değeriyle her periyodik kontrolde hidrostatik test gerçekleştirilir.

b) Azami üç yılda bir kere veya her önemli bakım ve onarım faaliyetinden sonra; iş ekipmanının üretim standardında belirtilen hidrostatik test basıncı değeriyle, üretim standardında bu değer yoksa azami basınç değerinin 1,5 katı değeriyle hidrostatik test gerçekleştirilir.

2.1.1.1. İşletme basıncı belirlenen basınçlı ekipmanlarda emniyet valfi ve benzeri güvenlik donanımları belirlenen işletme basıncı değerine, işletme basıncı belirlenmeyen ekipmanlarda ise ekipmanın etiketinde yer alan azami basınç değerine uygun olur.

2.1.2. Hidrostatik test, su ile yapılabileceği gibi ürünün standardında belirtilen veya üreticisi tarafından kullanım kılavuzunda uygun görülen sıvılarla da yapılabilir.

2.1.3. İş ekipmanının özelliği ve prosesten kaynaklanan zorunlu şartlar gereğince hidrostatik test yapma imkânı olmayan basınçlı kaplarda ve tesisatlarda hidrostatik test yerine ekipmanın standardında alternatif olarak belirtilen, ekipmanın standardı olmaması halinde ise üreticinin kullanım kılavuzu/talimatında da hidrostatik test için alternatif olarak belirtilen tahribatsız muayene

yöntemleri de uygulanabilir. Bu durumda, düzenlenecek periyodik kontrol raporlarında bu husus gerekçesi ile birlikte belirtilir. İş ekipmanının veya prosesin durdurulamaması gerekçe olamaz. Tahribatsız muayenelere ait raporlar periyodik kontrol raporunun ekinde saklanır. İş ekipmanında tahribatsız muayene ile periyodik kontrol gerçekleştirilse dahi azami süreler riayet edilir.

2.1.4. Üretici etiketinde belirtilen azami basıncın altında kullanılan basınçlı kap ve tesisatlarda işletme basıncı görünecek şekilde işaretlenir. İşletme basıncının üstünde bir basıncın uygulanması söz konusu olduğu durumlarda basınçlı kap ve tesisat, uygulanacak basınç miktarı esas alınarak yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde teste tabi tutulmadan kullanılamaz.

2.1.5. Basınçlı kap ve tesisatların periyodik kontrolleri; 3/11/2016 tarihli ve 29877 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliği (2014/29/AB), 3/3/2018 tarihli ve 30349 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği (2014/68/AB) ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmayan hususlar saklı kalmak kaydıyla ilgili standartlarda belirtilen kriterlere göre yapılır.

2.1.6.⁽¹⁾ Basınçlı kap ve tesisatların periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, metalürji ve malzeme mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

Tablo-1: Basınçlı kap ve tesisatların periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)
Buhar ve kızgın su kazanları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12952 serisi, TS EN 12953 ve TS 497 serisi standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Isıtma (Kalorifer, sıcak su ve benzeri) kazanları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 303 serisi, TS 497, TS 430, TS EN 14394+A1 ve TS EN 12828+A1standartında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kızgın yağ kazanları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	DIN 4754-1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG, ve benzeri) (yerüstü) ⁽¹⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl (yalnızca muayene) (10 yılın sonunda yeniden değerlendirme veya periyodik kontrol)	TS EN 13445-5, TS 1446, TS EN 12817 ve TS EN 12819 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Sıvılaştırılmış gaz tankları (LPG, ve benzeri) (yer altı) ⁽¹⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl (yalnızca muayene) (10 yılın sonunda yeniden değerlendirme)	TS EN 13445-5, TS 1446, TS EN 12817, TS EN 12819 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Basınçlı hava ve gaz tankları ⁽²⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 1203 EN 286-1, TS EN 13445-5, TS EN 764-7 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kapalı genleşme tankları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 10576, TS 1911, TS 11490, TS EN 13831, TS EN 764-7

		standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Boylar ve akümülyasyon tankları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 736, TS EN 12897+A1 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Boyama makinaları (kazanları)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 11111-1, TS EN ISO 11111-7, TS EN 764-7 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kriyojenik tanklar	TS EN ISO 21009-2 ve TS EN 14197-3 standartlarında belirtilen sürelerde	TS EN ISO 21009-2 ve TS EN 14197-3 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Buharlı pişirme kazanları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS 11673 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Otoklav	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 285+A1 ve TS EN 13060+A1 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Atmosferik, bombeli yatay veya dikey silindirik, prizmatik, çelik veya termoplastik, açık veya kapalı tehlikeli sıvı depolama tankı ⁽³⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12285-2, TS 8991, TS 712, TS EN 12573-1, TS EN 12573-2, TS EN 12573-3 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Atmosferik, dik, silindirik, yer üstü, çelik kaynaklı birleştirmeli, açık ya da kapalı tavanlı tehlikeli sıvı depolama tankları ⁽³⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 10 Yıl	API 620, API 650, API 653 ve API 2610 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
<p>⁽¹⁾ LPG tankları, buhar kazanları, kızgın su kazanları, kriyojenik tanklar gibi standartlarında emniyet valf testleri bulunan ekipmanlar için emniyet valfleri, standartlarda belirtilen azami süreler içerisinde teste tabi tutulur.</p> <p>⁽²⁾ Seyyar veya sabit kompresör hava tankları ile basınçlı hava ihtiva eden her türlü kap ve bunların sabit donanımı.</p> <p>⁽³⁾ Tehlikeli sıvılar: aşındırıcı veya sağlığa zararlı sıvılardır.</p>		

2.2. Kaldırma ve iletme ekipmanları

2.2.1. Kaldırma ve iletme ekipmanları ile kaldırma aksesuarlarının periyodik kontrolleri Tablo-2'ye göre yapılır. Standartlarda aksi belirtilmedikçe, her periyodik kontrolde muayene gerçekleştirilir ve testler aşağıdaki koşullara göre uygulanır:

a) Azami yılda bir kere olmak üzere; işletme kapasitesi belirlenen iş ekipmanları için işletme kapasitesi değeri ile işletme kapasitesi belirlenmemiş iş ekipmanlarında ise kaldırma kapasitesi değeriyle her periyodik kontrolde yük testi gerçekleştirilir.

b) Azami üç yılda bir kere veya her önemli bakım ve onarım faaliyetinden sonra; kaldırma kapasitesi değeri ile 2.2.1.1'de belirtilen katsayılar göz önünde bulundurularak yük testi gerçekleştirilir.

(1) Danıştay Onuncu Dairesinin 31/05/2023 tarihli ve E.:2022/4140 sayılı kararı ile bu maddenin eksik düzenleme nedeniyle uçak mühendisleri yönünden yürütmesi durdurulmuştur.

2.2.1.1. Yapısal bütünlüğün doğrulanması için yük testi değerine ilişkin Bakanlık tarafından yayımlanmış iş ekipmanına özgü periyodik kontrol dokümanı olmadığı durumlarda periyodik kontrolü yapmaya yetkili kişi ilgili standartları ve iş ekipmanının çalışma prensibini (karşı ağırlıklı denge prensibi ve/veya kaldırma kapasitesinin yük kolundaki konuma göre değişmesi ve benzeri) değerlendirilerek kaldırma kapasitesine göre test yükünü belirler. Genel bir kural olarak statik test katsayısı elle işletilen kaldırma iletme ekipmanları ve kaldırma aksesuarları için 1,5, diğer kaldırma iletme ekipmanları ve kaldırma aksesuarları için 1,25, dinamik test kat sayısı ise 1,1'dir.

2.2.1.2. Karşı ağırlıklı denge prensibi ve/veya kaldırma kapasitesinin yük kolundaki konuma göre değişen ve taşıyıcı alanı (kabin, platform ve benzeri) kişilerin kaldırılması için tasarlanan iş ekipmanlarında işletme kapasitesi belirlenemez.

2.2.2. Kaldırma ve iletme ekipmanlarının iskeleler hariç periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. İskelelerin periyodik kontrolleri ise yetkili olan; inşaat mühendisleri, makine mühendisleri, inşaat, yapı, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler ya da inşaat tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından, gemi inşası ile gemi bakım ve onarım işlerinde gemi inşaatı ve gemi makineleri mühendisleri ve gemi teknikerleri tarafından yapılır.

2.2.3. Kaldırma ve iletme ekipmanlarının periyodik kontrollerinde muayene ve testlere ek olarak tahribatsız muayene yöntemleri de uygulanabilir. Tahribatsız muayenelere ait raporlar, periyodik kontrol raporunun ekinde saklanır.

2.2.4. 29/6/2016 tarihli ve 29757 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Yönetmeliği kapsamında yer alan asansörlerin periyodik kontrolleri 4/5/2018 tarihli ve 30411 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asansör Periyodik Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen hususlara göre yapılır.

2.2.5. Üretici etiketinde belirtilen kaldırma kapasitesinin altında kullanılacak kaldırma araçlarında işletme kapasitesi görünecek şekilde işaretlenir. İşletme kapasitesinin üstünde bir ağırlığın kaldırılmasının söz konusu olduğu durumlarda kaldırma aracı, kaldırılacak yükün miktarı esas alınarak yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde teste tabi tutulmadan kullanılamaz.

Tablo-2: Kaldırma ve iletme ekipmanlarının periyodik kontrol süreleri ve kontrol kriterleri

EKİPMAN ADI	KONTROL PERİYODU (Azami Süre) (İlgili standardın öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)
Kablolu taşıma tesisatları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1709 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Krenler (köprülü, portal, mobil, yükleyici, kule, kıyı ötesi, döner kollu ve benzeri)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 15011, TS EN 14985, TS EN 13852-1, TS EN 13852-2, TS EN 13000+A1, TS EN 12999, TS EN 14439+A2, TS EN 13001 serisi, TS ISO 9927-1 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Vinçler ve kaldırma teçhizatları (monoray, traksiyonel, çektirme, gerdirme ve benzeri)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 14492-1+A1, TS EN 13157+A1 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Endüstriyel araçlar (forklift, transpalet, yük ve personel)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 3691 serisi, FEM 4.004 standartlarında belirtilen kriterlere

taşıyıcı, değişken erişimli araç, sipariş toplayıcı ve benzeri)		uygun olarak yapılır.
Araç kaldırma liftleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1493 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kaldırma tablaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1570-1+A1, TS EN 1570-2 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Sütunlu çalışma platformları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1495+A2 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Asılı erişim donanımları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1808 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yükseltilebilen seyyar iş platformları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 280+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
İnşaat asansörleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12159, TS EN 12158-1, TS EN 16719 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Eğimli yük taşıma tertibatları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12158-2+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Hareket engelliler için güç tahrikli kaldırma platformları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 81-40, TS EN 81-41 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Servis asansörleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 81-3+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kren asansörleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 81-43 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yük asansörleri ⁽¹⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 81-31 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Manipülatörler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 14238+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Uçak yer destek donanımları ⁽²⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12312-1, TS EN 12312-3+A1, TS EN 12312-4, TS EN 12312-6, TS EN 12312-8, TS EN 12312-9, TS EN 12312-10+A1, TS EN 12312-11, TS EN 12312-15, TS EN 12312-19+A1 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yürüyen merdivenler ve yürüyen yollar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 115-1 ve TS EN 115-2 standartlarında belirtilen şartlar kapsamında yapılır.
Yapı iskeleleri ⁽³⁾	Standartlarda süre belirtilmemişse 6 Ay	TS EN 12810-1, TS EN 12810-2 TS EN 12811-1 ve TS 13662 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak ve EK-II'nin 4 üncü maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak yapılır.
Mobil erişim ve çalışma kuleleri (seyyar iskeleler)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1004-1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

Sürekli taşıma donanımları (konveyörler)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 618+A1, TS EN 619+A1, TS EN 620 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kaldırma aksesuarları ve taşıyıcılar (sapanlar, kışkaçlar, vakum kaldırıcı, manyetik kaldırıcı ve benzeri)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 14502-1, TS EN 13414-2+A2, TS EN 1492 serisi, TS EN 818-6+A1, TS EN 13155 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
<p>⁽¹⁾ Yükleme amaçlı erişilebilen, taşıyıcı (kabin veya platform) içinde insan seyri bulunmayan, sadece yüklerin taşındığı asansörlerdir.</p> <p>⁽²⁾ Kapsamı, sadece donanımların kaldırma iletim ekipmanları ve aksesuarlarıdır.</p> <p>⁽³⁾ İskeleler, taşıyabilecekleri azami yük görünecek şekilde işaretlenir.</p>		

2.3. Tesisatlar

2.3.1. İlgili standartlarda aksi belirtilmediği sürece, tesisatların periyodik kontrolleri yılda bir yapılır.

2.3.2. Elektrik tesisatı, topraklama tesisatı, yıldırımdan korunma tesisatı, akümülatör, transformatör, jeneratör, katodik koruma tesisatı ile benzeri elektrik ile ilgili tesisatın periyodik kontrolleri yetkili olan; elektrik mühendisleri, elektrik-elektronik mühendisleri ve elektrik eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, elektrik tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. 1 kV ve daha düşük gerilime sahip tesisatlar ile yangın algılama ve uyarı sistemleri için yukarıda sayılan unvanların yanı sıra yetkili olan elektronik mühendisleri de periyodik kontrol gerçekleştirebilir.

2.3.3. Madde 2.3.2’de yer verilenlerin dışında kalan ve Tablo-3’te belirtilen tüm tesisatların periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, makine ve metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

2.3.4 Madde 2.3.1.’de belirtilen kriterler saklı kalmak kaydı ile bir kısım tesisatın periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo-3’te belirtilmiştir.

2.3.5. Yangın mekanik tesisatı, yangın algılama ve uyarı sistemleri tesisatları için periyodik kontrol esnasında tesisat projesi aranır. İşveren, projesi olmayan tesisatların 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe ve ilgili standartlara uygun projelendirilmesini yaptırmak zorundadır. Yangın mekanik tesisatı, yangın algılama ve uyarı sistemleri tesisatlarının periyodik kontrollerinde tesisatın projesine uygunluğu ve projenin Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe ve ilgili standartlara uygunluğu değerlendirilir.

2.3.6. Havalandırma ve klima tesisatları için periyodik kontrolde tesisat projesi aranır. İşveren, projesi olmayan tesisatların 3/7/2017 tarihli ve 30113 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ve ilgili standartlara uygun olarak projelendirilmesini yaptırmak zorundadır. Havalandırma ve klima tesisatı periyodik kontrol raporu, projesine uygunluğu ve tesisata ait cihazların periyodik kontrol bilgilerini içerir. Havalandırma ve klima tesisatlarının periyodik kontrollerinde tesisatın projesine uygunluğu ve projenin ilgili standartlara ve/veya fen ve tekniğin gereklilikleri dikkate alınarak uygunluğu değerlendirilir.

2.3.7. Elektrik, topraklama ve yıldırımdan korunma tesisatları için periyodik kontrolde tesisat projesi aranır. İşveren, projesi olmayan tesisatların 3/12/2003 tarihli ve 25305 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Proje Hazırlama Yönetmeliği, diğer ilgili yönetmelikler ve ilgili standartlara uygun olarak projelendirilmesini yaptırmak zorundadır.

Tablo-3: Tesisatların periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri

EKİPMAN ADI	PERİYODİK KONTROL DÖNEMİ (Azami Süre) (İlgili standardın)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)
-------------	---	---

	Öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	
Elektrik tesisatı ve topraklama tesisatı	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	21/8/2001 tarihli ve 24500 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği ve 4/11/1984 tarihli ve 18565 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ile TS EN 60079 serisi, TS HD 60364-4 serisi, TS HD 60364-5 Serisi, TS HD 60364-6 standartlarında belirtilen hususlara göre yapılır.
Yıldırımdan korunma tesisatı (kafes sistemi, hava sonlandırma çubuğu, doğal hava sonlandırma bileşenleri, paratoner ve benzeri)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 62305 serisi standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Akümülatör	1 Yıl	İmalatçının belirleyeceği şartlar kapsamında yapılır.
Transformatör	1 Yıl	İmalatçının belirleyeceği şartlar kapsamında yapılır.
Jeneratör	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS ISO 8528 serisi standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Katodik koruma tesisatı	Standartlarda süre belirtilmemişse 6 Ay	TS EN 13509, TS EN 12954, TS EN 13636, TS EN ISO 13174 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yangın söndürme sistemleri, otomatik yağmurlama sistemleri, otomatik gazlı söndürme sistemleri, mutfak davlumbaz söndürme sistemleri (yangın su deposu, yangın pompa dairesi ve yangın pompaları performans testleri, sabit boru tesisatı, sprinkler sistemi, yangın dolapları, hidrant sistemi ve benzeri)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere ve Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe uygun şekilde gerçekleştirilir.
Portatif yangın söndürücüler (yangın söndürme cihazları)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe uygun şekilde gerçekleştirilir. (TSE ISO/TS 11602-2 standartında belirtilen kriterlere uygun olarak)

		yapılır.)
Kaçış yolu basınçlandırma sistemleri ve duman tahliye sistemleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe Uygun Şekilde Gerçekleştirilir.
Yangın algılama ve uyarı sistemleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere ve TSE CEN/TS 54-14 standartında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Havalandırma ve klima tesisatı	1 Yıl	Projede belirtilen kriterlere uygun olup olmadığının belirlenmesine yönelik olarak yapılır.

2.4. Tezgâhlar

2.4.1. Tezgâhların periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine veya metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır. Bir kısım tezgâhların periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo-4'te belirtilmiştir.

Tablo-4: Tezgâhların periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri

EKİPMAN ADI	PERİYODİK KONTROL DÖNEMİ (Azami Süre) (İlgili standardın öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)
Mekanik presler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 16092-1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Hidrolik presler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 16092-3 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Hidrolik abkant presler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12622+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Pnömatik presler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 16092-1, TS EN 16092-4 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Torna tezgahları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 23125 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Ağaç işleme tezgahları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 847-3 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Freze tezgahları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 16090-1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Soğuk metal testereleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 16093 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Hareketsiz taşlama makineleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN ISO 16089 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

Şerit testere (ağaç işleme makinaları)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 1807-2 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
İşleme merkezleri	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 16090-1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Şerit testere (gıda işleme makineleri)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12268 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Delme makinaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12717+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Giyotin makaslar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 13985+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Transfer tipi ve özel amaçlı tezgâhlar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 16090-1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

2.5. Endüstriyel raf ve kapılar

2.5.1. Endüstriyel raf ve kapıların periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, inşaat mühendisleri, inşaat, makine ve metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, inşaat veya makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

2.5.2. Endüstriyel raf ve kapıların periyodik kontrollerinde tahribatsız muayene yöntemleri kullanılabilir. Tahribatsız muayenelere ait raporlar, periyodik kontrol raporunun ekinde saklanır.

2.5.3. Endüstriyel raf ve kapıların periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo-5'te belirtilmiştir.

Tablo-5: Endüstriyel raf ve kapıların periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri

EKİPMAN ADI	PERİYODİK KONTROL DÖNEMİ (Azami Süre) (İlgili standardın öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)
Endüstriyel raflar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 15635 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Endüstriyel kapılar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 13241+A2, TS EN 12453, TS EN 12604+A1 standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

2.6. İş makineleri

2.6.1. İş makinelerinin periyodik kontrolleri yetkili olan; makine mühendisleri, mekatronik mühendisleri, makine ve metal eğitimi bölümü mezunu teknik öğretmenler, makine tekniker veya yüksek teknikerleri tarafından yapılır.

2.6.2. İş makinalarının periyodik kontrollerinde muayene ve testlere ek olarak tahribatsız muayene yöntemleri de uygulanabilir. Tahribatsız muayenelere ait raporlar, periyodik kontrol raporunun ekinde saklanır.

2.6.3. Bir kısım iş makinelerinin periyodik kontrol kriterleri ve kontrol süreleri Tablo-6'da belirtilmiştir.

Tablo-6: İş makinelerinin periyodik kontrol süreleri ile kontrol kriterleri

EKİPMAN ADI	PERİYODİK KONTROL DÖNEMİ (Azami Süre) (İlgili standardın öngördüğü süreler saklı kalmak koşulu ile)	PERİYODİK KONTROL KRİTERLERİ (İlgili standartlar aşağıda belirtilmiştir.)
Sondaj makinaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 16228 serisi standartlarında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Çekici dozerler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-2+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yükleyiciler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-3+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Kazıcı yükleyiciler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-4+A2 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Hidrolik kazıcılar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-5+A3 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Damperli kamyonlar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-6+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Skreyperler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-7+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Greyderler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-8+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Boru döşeyiciler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-9+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Trençerler	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-10+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Toprak ve çöp sıkıştırıcılar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-11+ A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Halatlı kazıcılar	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 474-12+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Yol düzeltme makinaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 500-2+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.

Zemin stabilize makinaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 500-3+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Zemin sıkıştırma makinaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 500-4 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Asfaltlama makinaları	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 500-6+A1 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.
Beton ve harç için taşıma - püskürtme ve yerleştirme makineleri (beton pompası)	Standartlarda süre belirtilmemişse 1 Yıl	TS EN 12001 standardında belirtilen kriterlere uygun olarak yapılır.